

Toru Takemitsu

Distance de fée (Vzdálenost od víly, 1951)

pro housle a klavír, inspirováno stejnojmennou básní Shuzo Takiguchiho

V kontextu tvorby japonského skladatele Toru Takemitsu patří tato skladba k raným opusům. Jsou na ní znát inspirace evropskou hudbou – leccos může připomínat otevřenost rezonance akordů; barevnost, s jakou zachází s nástroji, aj. Zajímavé je ale projít interpretační zkušeností. Pokud opravdu dodržíte velmi přesně a detailně vypracované poznámky k dynamice, barevnosti a artikulaci, je tu najednou něco jiného. Přichází daleko intenzivnější prožitek přítomného okamžiku, někdy i trochu na úkor souvislosti s tím, co bylo nebo bude. Přesně vyslovené detaily přinášejí působivý snový svět prostoupený jemnými barvami a plný proměnlivých nálad. Ale taky klid, mír, vyrovnanost. Vnitřní rovnováhu. Možná „dialog s vílou“, na níž sice nedosáhneme, ale je tu s námi v souznění...

Peter Graham

Trio pro housle, violu a klavír (2017)

I. Moderato, II. Andante amoroso, III. Gracioso

Na počátku je tato autorova příhoda: „Kdysi jsem učil dirigenty. V jedné hodině jsem jim vyprávěl o Mortonovi Feldmanovi, o jeho kompozičním vývoji a o tom, jak se po roce 1968 vrátil ke konvenční notaci. Jedna studentka se zeptala: A co prosím vás znamená to konvenční...?“ Úvahy o konvencích v hudbě ve výsledku přinesly velmi zvláště působivý svět, kde to, co by jinde a jindy opravdu bylo „dohodnuté, obvyklé a předvídatelné“ (či jak jinak ještě přeložit slovo konvenční), má většinou značně překvapivé vyznění. Při zkouškách jsme si užívali, jak nepředvídatelná dovede být zdánlivá všednost. Jako když známé kroky po známých chodbách najednou vytvářejí hloučky divných kontrastů, nečekané dialogy a interakce. Překvapují i tím, kam vedou – člověku se chce je prostě přijmout... Vše se děje s jakousi nostalgií po známém a bezpečném, ale současně ironicky a groteskně – nebo ne? Ta hranice je těžko k nalezení, pokud je vůbec nějaká. Že by vše vznikalo i díky vědomí, kdo bude tuhle skladbu hrát?

Ondřej Štochl

Mikroludia (2016)

Jsou drobná a jemná, křehká. Nevím, kolik jich bude celkem – dnes zazní čtyři. Vznikají postupně z chuti společně si zahrát – neveřejně, jeden pro druhého. Proto v nich chybí následné zaobalující, vysvětlující či zvýrazňující zásahy – vše je čerstvé a syrové více, než kdy předtím (tedy i náročné na interpretační věrnost). Konkrétnější dojmy nechávám dnes na jejich interpretech (které jsou věnována): „*Mikroludia pro mě symbolizují to, co by se dnes mohlo zdát trochu ztraceným. Čas strávený ve svojí tiché komůrce, kde vše má své místo – pocity, myšlenky... Cít pro křehkost a jemné dynamiky mě učí se ponořit zahloubaně do jemných detailů i většímu smyslu pro komplexnost. Povznést se a zároveň nic a nikoho nepřehlížet – to je to, co mě na těchto skladbičkách přitahuje. Citlivost a křehkost, kterou bych chtěla probouzet v každém z nás.*“

Marek Kopelent

3. smyčcový kvartet (1963)

Marek Kopelent studoval skladbu u prof. Jaroslava Řídkého. Do kontaktu se skladbami Nové hudby se ale dostal až při své praxi notového redaktora ve Státním nakladatelství. Postupně si vytvořil osobní kontakty s řadou významných zahraničních skladatelů i interpretů. Byl uměleckým vedoucím souboru Musica viva pragensis založeném Petrem Kotíkem v roce 1961. Činnost souboru byla ale později zakázána, stejně jako provádění Kopelentových skladeb. Od roku 1990 působí jako pedagog na HAMU. 28. dubna oslaví 85. narozeniny.

„*Kvartet vznikl v roce 1963 z popudu sekundisty Novákova kvarteta Dušana Panduly. Kvarteto uvedlo dílo nejprve v rámci natáčení v rozhlase WDR Köln v roce 1964, vzápětí pak na festivalu Varšavská jeseň. Myslím, že stručností a řetězením různě strukturovaných ploch zaujalo a otevřelo mi cestu do světa.*“

Bogusław Schaeffer

Čtyři kusy pro smyčcové trio (1962)

Bogusław Schaeffer je povoláním skladatel, muzikolog a grafik. Byl členem krakovské avantgardy polských skladatelů (Krzysztof Penderecki aj.). Schaeffer byl aktivní skladatel a hudební teoretik. Působil jako profesor skladby v Krakově